

Regulamin wsparcia

1. Przez możliwe do zastosowania przez Uczelnię środki oraz rozwiązania techniczne, technologiczne i prawne, zapewnia się osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, warunki do pełnego uczestnictwa w życiu Uczelni i społeczności akademickiej, podczas rekrutacji, kształcenia, prowadzenia badań naukowych, udziału w wydarzeniach kulturalnych i sportowych oraz zatrudnieniu. Sekcja ds. obsługi osób z niepełnosprawnościami (zwana dalej „Sekcją”) koordynuje realizację tego zadania w ramach Uczelni przez jednostki Uczelni lub realizuje je bezpośrednio. Odpowiednie środki i rozwiązania stosuje się pod warunkiem możliwości zapewnienia przez Uczelnię odpowiednich środków finansowych oraz innych zasobów do ich realizacji.
2. Definicje:
  - a. Osoba ze szczególnymi potrzebami – osoba, o której mowa w art. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, czyli osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.
  - b. Osoba z niepełnosprawnością – osoba, która ma długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, psychiczną, intelektualną lub w zakresie zmysłów, co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać jej pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami. Za osoby z niepełnosprawnościami uważa się także: osoby chorujące przewlekle, osoby głuche, osoby z doświadczeniem kryzysu psychicznego, osoby ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (jak dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia, dysortografia), osoby w spektrum autyzmu itp.
  - c. Projektowanie uniwersalne - oznacza projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. „Uniwersalne projektowanie” nie wyklucza pomocy technicznych dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne.

- d. Racjonalne usprawnienie - oznacza konieczne i odpowiednie zmiany i dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, jeśli jest to potrzebne w konkretnym przypadku, w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami.
- e. Technologie wspomagające (ang. assistive technologies) – specjalistyczne rozwiązania techniczne, sprzętowe lub programowe, które wspierają osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnościami.
- f. Wsparcie miękkie – wsparcie psychospołeczne dotyczące uczestnictwa w życiu Uczelni i społeczności akademickiej takie jak: konsultacje psychologiczne, coaching, mentoring.

3. Adresaci/teki wsparcia:

Osoby ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnościami, w szczególności: kandydaci/teki, studenci/teki, doktoranci/teki, uczestnicy/czki studiów podyplomowych, uczestnicy/czki kursów, pracownicy/ce (nauczyciele akademicy i pracownicy/e niebędący/e nauczycielami akademickimi,), osoby z otoczenia Uczelni.

- 4. Realizacja zadania, o którym mowa w ust. 1, następuje w oparciu, między innymi, o prawa i zasady takie jak:
  - a. Godność, autonomia, niezależność, podmiotowość,
  - b. Równość, w tym równe szanse i równe obowiązki,
  - c. Pełny udział w życiu Uczelni i społeczności akademickiej na zasadach równości z innymi osobami,
  - d. Samodecydowanie o ujawnieniu się (wobec Sekcji, jednostek Uczelni, prowadzących, osób współuczestniczących w kształceniu, badaniach naukowych, pracy itp.),
  - e. Stosowanie projektowania uniwersalnego, a w szczególnych i uzasadnionych przypadkach, gdy nie jest to możliwe – racjonalnych usprawnień – dotyczy warunków i form kształcenia, prowadzenia badań naukowych, zatrudnienia itp.,
  - f. Zapewnienie dostępności,
  - g. Ograniczenie dostępu do danych szczególnych,
  - h. Prawo do kształcenia,
  - i. Prawo do prowadzenia badań naukowych,
  - j. Prawo do zatrudnienia,
  - k. Prawo do rzetelnej i pełnej informacji,

- l. Prawo do bycia partnerem dla Uczelni w wypracowywaniu rozwiązań (prawo do współuczestniczenia w wypracowywaniu rozwiązań umożliwiających pełny udział w życiu Uczelni i społeczności akademickiej),
  - m. Prawo do ciągłości i jakości wsparcia (podczas kształcenia, prowadzenia badań naukowych, zatrudnienia itp.).
5. Przyznawanie wsparcia
  - a. Wsparcie jest udzielane osobom, które posiadają szczególne potrzeby wynikające, m.in. ze stanu zdrowia, w tym niepełnosprawności lub innych okoliczności, krótkoterminowych lub długoterminowych.
  - b. Sekcja w imieniu Uczelni potwierdza uprawnienia osoby ze szczególnymi potrzebami (osoby z niepełnosprawnością) i przyznaje usługi wsparcia.
  - c. Sekcja zapewnia obsługę ubiegania się o wsparcie bez nadmiernych i nieuzasadnionych formalności, z uwzględnieniem ust.11
6. Sekcja realizuje usługi o charakterze ogólnym – dostępne dla każdej osoby i nie wymagające wcześniejszego przyznania, w tym:
  - a. Diagnoza potrzeb i potencjału osób ze szczególnymi potrzebami (w tym osób z niepełnosprawnościami) – wspólnie z daną osobą.
  - b. Partnerskie określanie uprawnień, koniecznych usług i ewentualnie planu wsparcia – wspólnie z daną osobą.
  - c. Wydawanie zaświadczeń o przyznanych uprawnieniach i usługach.
  - d. Bieżące konsultacje dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami.
  - e. Wyjaśnianie kadrze Uczelni konieczności i form zapewniania warunków do pełnego uczestnictwa w życiu Uczelni i społeczności akademickiej.
  - f. Mediacja w sytuacjach konfliktowych na linii kadra Uczelni i osoba ze szczególnymi potrzebami, w tym osoba z niepełnosprawnością.
  - g. Wsparcie w zakresie załatwiania spraw administracyjnych na Uczelni.
7. Sekcja przyznaje uprawnienia osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, oraz usługi wynikające z tych uprawnień, w tym:
  - a. Zapewnienie dostępności procesu dydaktycznego.
  - b. Zapewnienie dostępności materiałów dydaktycznych.
  - c. Zapewnienie dostępności procesu weryfikacji efektów uczenia się (dostępna forma, odpowiednia organizacja itp.).
  - d. Zapewnienie wsparcia miękkiego, w tym psychologicznego.
  - e. Zapewnienie dostępności procesu przyjmowania na studia, w tym rekrutacji.
  - f. Zapewnienie dostępności nauki języków obcych.
  - g. Zapewnienie dostępności zajęć wychowania fizycznego.

- h. Zapewnienie dostępności prowadzenia badań naukowych.
  - i. Zapewnienie usług asystentów/ek.
  - j. Zapewnienie dostępu do technologii wspierających (*assistive technologies*).
  - k. Zapewnienie wsparcia dotyczącego transportu.
  - l. Zapewnienie wsparcia dotyczącego domów studenckich.
  - m. Zapewnienie szczególnych usług wsparcia dla osób głuchych i słabosłyszących.
  - n. Zapewnienie szczególnych usług wsparcia dla osób niewidomych i słabowidzących.
  - o. Zapewnienie szczególnych usług wsparcia dla osób w spektrum autyzmu.
  - p. Zapewnienie innych niezbędnych uprawnień i usług – zgodnie z potrzebami.
- Szczegółowy opis uprawnień i usług, o których mowa w lit. a-o, znajduje się w Załączniku nr 1.
8. Zgłaszanie szczególnych potrzeb.
- a. Zgłaszanie szczególnych potrzeb następuje podczas:
    - i. Rejestracji bezpośrednio w Sekcji.
    - ii. Aktualizacji informacji w Sekcji.
    - iii. Rejestracji, zgłaszania się i zapisywania się do usług (edukacyjnych i innych) oferowanych przez Uczelnię, w tym m.in.: rekrutacji, kształcenia, domy studenckie, usługi biblioteczne, zajęcia wychowania fizycznego itp.).
  - b. Rejestracja lub aktualizacja potrzeb może dotyczyć dowolnego zakresu szczególnych potrzeb danej osoby - zgodnie z wolą tej osoby.
  - c. Zgłaszanie potrzeb następuje z odpowiednim wyprzedzeniem, w celu umożliwienia Uczelni ich realizacji w odpowiednim czasie.
9. Określanie szczególnych potrzeb następuje:
- a. Wspólnie – na zasadzie partnerstwa – przez zainteresowaną osobę i konsultanta/kę Sekcji lub w szczególnych przypadkach przez ww. osoby i jednostkę Uczelni.
  - b. Na ustalony okres (na czas trwania kształcenia, zatrudnienia, na semestr, rok akademicki itp.) lub bezterminowo – zgodnie z przewidywanym okresem występowania potrzeb i uczestniczenia w życiu Uczelni i społeczności akademickiej.
10. Weryfikacja szczególnych potrzeb przez Sekcję następuje na podstawie:
- a. dokumentacji dotyczącej stanu zdrowia lub innych dokumentów w przypadku szczególnych potrzeb niewynikających ze stanu zdrowia.
  - b. wywiadu.
  - c. ankiet lub formularzy dotyczących funkcjonowania i potrzeb.

Jeśli szczególne potrzeby są oczywiste (widoczne) to podczas zgłoszenia nie jest wymagana dokumentacja, wystarczy notatka służbowa. Przy czym taka osoba jest zobowiązana przy kolejnym kontakcie dostarczyć dokumenty, o których mowa w lit. a.]

11. Osoba ubiegająca się o wsparcie powinna uzasadnić szczególne potrzeby. Osoba taka może przedstawić dokumentację, w tym:
  - a. Dokumenty potwierdzające niepełnosprawność, np. orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.
  - b. Dokumenty wydane na podstawie przepisów oświatowych.
  - c. Dokumentację medyczną – powinna ona dokumentować przebieg choroby (stan zdrowia) w dłuższym okresie czasu, o ile dotyczy.

Jeśli stan zdrowia może się polepszyć, to - co do zasady - dokumenty formalne, które mają określoną ważność, powinny być aktualne, a dokumentacja medyczna powinna zawierać co najmniej 1 dokument nie starszy niż 3 miesiące.

Jeśli jednak stan zdrowia osoby ubiegającej się o wsparcie – ze względu na charakter niepełnosprawności – nie ulega poprawie, to obowiązek określony w zdaniu poprzednim nie ma zastosowania.

12. Dokumentowanie procesu przyznawania uprawnień i usług.
  - a. Sekcja sporządza w oparciu o informacje lub dokumenty, o których mowa w ust.11, notatkę potwierdzającą uprawnienia, w tym potwierdzenie statusu osoby z niepełnosprawnością (jeśli dotyczy). oraz zachowuje kopię tych dokumentów.
  - b. W przypadku, jeśli notatka, o której mowa w lit. a, powielalaby wyłącznie informację zawartą w zachowanej kopii dokumentów, to Sekcja może odstąpić od sporządzenia notatki.
13. Przetwarzanie danych osobowych i dokumentacji.
  - a. Informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 12, są objęte ochroną zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.
  - b. Sekcja nie udostępnia informacji o stanie zdrowia, w tym dokumentacji, o której mowa w ust. 13, innym jednostkom Uczelni. Wyjątki stanowią sytuacje, w których:
    - i. Osoba ze szczególnymi potrzebami (osoba z niepełnosprawnością) wyrazi w postaci pisemnej lub elektronicznej zgodę na udostępnienie takiej informacji, wskazując na zakres udostępnienia informacji,

- ii. Rektor rozstrzyga odwołanie, o którym mowa w ust. 20 lit. c lub lit. d, lub skargę, o której mowa w ust. 18 lit. d,
  - iii. Po upływie okresu wsparcia dane są przekazywane do jednostki Uczelni prowadzącej *archiwum Uczelni* (gdzie podlegają szczególnej ochronie), lub jednostki Uczelni niszczącej dokumenty (z zachowaniem odpowiedniego rygoru).
14. Zaświadczenie o przyznanych uprawnieniach i usługach.
- a. Sekcja w imieniu Uczelni wydaje zaświadczenia o przyznanych uprawnieniach i usługach, z zastrzeżeniem dla uprawnień przyznawanych na mocy przepisów powszechnie obowiązujących lub aktów wewnętrznych, przez organy Uczelni lub innej jednostki Uczelni.
  - b. Sekcja wydaje e zaświadczenia niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od otrzymania informacji niezbędnych do weryfikacji szczególnych potrzeb i przyznania uprawnień i usług.
  - c. Zaświadczenie nie zawiera (bezpośrednio) informacji o stanie zdrowia.
  - d. Sekcja udostępnia zaświadczenie uprawnionej osobie w USOS-ie [lub innym systemie informatycznym wykorzystywanym przez Sekcję] lub przekazuje w formie pisemnej lub drogą elektroniczną, w tym zgodnie z wnioskiem tej osoby.
15. Informowanie o przyznanych uprawnieniach i usługach:
- a. Osoba ze szczególnymi potrzebami, w tym osoba z niepełnosprawnością, podejmuje decyzję o poinformowaniu prowadzących zajęcia lub jednostek Uczelni o przyznanych uprawnieniach i usługach.
  - b. Informację, o której mowa w lit. a, przekazuje osobiście uprawniona osoba. W szczególnych wypadkach Sekcja może taką informację przekazać na wniosek uprawnionej osoby.
  - c. Sekcja nie może przekazać informacji, o której mowa w lit. a, bez zgody uprawnionej osoby.
  - d. Informowanie prowadzących zajęcia lub jednostek Uczelni o przyznanych uprawnieniach lub usługach następuje z odpowiednim wyprzedzeniem, by umożliwić ich realizację w odpowiednim czasie.
16. Wdrażanie uprawnień i usług.
- a. Jednostki Uczelni i prowadzący/e zajęcia zapewniają przyznane uprawnienia i usługi po otrzymaniu informacji o nich – z uwzględnieniem ust. poprzedzającego.
  - b. Sekcja koordynuje i wspiera działania – w zakresie przyznanych uprawnień i usług – realizowane przez jednostki Uczelni i prowadzących zajęcia, w tym udziela

- konsultacji, wyjaśnień, współdziała w zakresie wypracowania konkretnych rozwiązań itp.
- c. Jeśli jednostka Uczelni lub prowadzący/a zajęcia nie respektuje przyznanych uprawnień lub usług, to Sekcja kontaktuje się z taką jednostką lub takim/a prowadzącym/a w celu wdrożenia uprawnień i usług.
  - d. W przypadku nieskuteczności działania, o którym mowa w lit. poprzedzającej, Sekcja składa skargę do Rektora.
  - e. Rektor podejmuje decyzję w sprawie wdrożenia uprawnień i usług w terminie 14 dni / zgodnie z regulacjami wewnętrznymi. Rozstrzygnięcie podjęte przez Rektora jest ostateczne.
17. Procedura odwoławcza dotycząca decyzji w zakresie uprawnień i usług:
- a. Osoba ze szczególnymi potrzebami, w tym osoba z niepełnosprawnością, może zwrócić się do Sekcji o wyjaśnienia dotyczące decyzji w zakresie uprawnień i usług.
  - b. Pracownik/ca lub jednostka Uczelni może zwrócić się do Sekcji o informacje co do formy i zakresu przyznanych uprawnień lub usług osobie ze szczególnymi potrzebami, z wyłączeniem przyczyn przyznanych uprawnień lub usług (w tym stanu zdrowia).
  - c. Osoba ze szczególnymi potrzebami, która nie zgadza się z decyzją Sekcji w zakresie uprawnień i usług, ma prawo złożyć odwołanie do Pełnomocnika ds. Osób z Niepełnosprawnościami, a następnie do Rektora, po wyczerpaniu procedury, o której mowa w pkt a.
  - d. Pracownik/ca lub jednostka Uczelni, która nie zgadza się z decyzją Sekcji w zakresie uprawnień i usług, ma prawo złożyć odwołanie do Pełnomocnika ds. Osób z Niepełnosprawnościami, a następnie do Rektora, po wyczerpaniu procedury, o której mowa w pkt b.
18. Uprawnienia i usługi w kontekście zasobów Sekcji (finansowych, osobowych itp.):
- Sekcja wspiera realizację przyznanych uprawnień i usług przez jednostki uczelni i prowadzących lub realizuje je bezpośrednio – w ramach dostępnych zasobów. Nie dotyczy to usług o charakterze ogólnym, o których mowa w ust. 8, które są świadczone w sposób ciągły.
19. Ogólne zasady usług wsparcia.
- a. Osoby ubiegające się o wsparcie lub korzystające z niego są zobowiązane do zachowania należytej staranności, w szczególności: przestrzegania wymaganych terminów, informowania o uprawnieniach z odpowiednim wyprzedzeniem,

- zgłaszanie potrzeby zrealizowania lub odwołania usługi z odpowiednim wyprzedzeniem.
- b. Sekcja może zawiesić lub pozbawić przyznanych uprawnień i usług osobie nieprzestrzegającej reguł, o których mowa w lit. poprzedzającej.
  - c. Zasady korzystania ze specjalistycznych usług wsparcia [jak ... [usługi asystentów/ek [osobistych osób z niepełnosprawnościami], usługi tłumaczy/ek języka migowego, usługi transportowe itp.] określone są w Załączniku nr ... / na stronie Sekcji.

20. Szczególne przypadki.

- a. Przypadki nieuwzględnione w niniejszym Regulaminie rozpatruje Kierownik/czka Sekcji, uwzględniając przedstawione mu / jej uzasadnienie i okoliczności danej sprawy.
- b. W indywidualnych, szczególnych, uzasadnionych przypadkach Kierownik/czka Sekcji może podjąć inną decyzję niż wynikająca z powyższych regulacji.
- c. W żadnym wypadku zastosowanie tego wyjątku nie może prowadzić do niezachowania zasady równości, w tym równych szans i równych obowiązków.

Załącznik nr 1. Formy wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami (bezpośrednie i pośrednie)

1. Zapewnienie dostępności procesu dydaktycznego

- a. Zapewnienie dostępności formy zajęć dydaktycznych (forma uniwersalna lub jej dostosowanie), w tym zajęć praktycznych (jak laboratoria, praktyki itp.)
- b. Ograniczanie czynników szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia
- c. Dostosowanie harmonogramu zajęć dydaktycznych
- d. Dobór miejsca prowadzenia zajęć dydaktycznych
- e. Zapewnienie zajęć w formie hybrydowej lub zdalnej
- f. Indywidualna organizacja kształcenia (studiów, kształcenia w szkole doktorskiej, studiów podyplomowych itp.), w tym zajęcia indywidualne; uprawnienia w tym obszarze dotyczące studiów i kształcenia w szkole doktorskiej przyznaje odpowiedni dziekan przy ewentualnym wsparciu Sekcji
- g. Zorganizowanie zajęć przeznaczonych dla osób ze szczególnymi potrzebami – zamiennych za standardowe lub dodatkowych, uzupełniających (w tym wyrównawczych), w tym z przedmiotów, które są w programie studiów (osobno

omówiono poniżej dedykowane lektoraty i dedykowane zajęcia z wychowania fizycznego)

- h. Inne uprawnienia lub usługi

2. Zapewnienie dostępności materiałów dydaktycznych

- a. Zapewnianie materiałów w wersji tekstowej (na przykład przez oprogramowanie OCR – ang. *Optical Character Recognition* – optyczne rozpoznawanie znaków)
- b. Zapewnianie materiałów w wersji elektronicznej, w tym zapewnienie opisów alternatywnych dla treści nietekstowych
- c. Zapewnianie materiałów w druku powiększonym
- d. Zapewnianie materiałów w druku brajlowskim
- e. Przygotowywanie grafik wypukłych (materiałów tyflograficznych)
- f. Zapewnienie (zakup) dedykowanych materiałów dydaktycznych dostosowanych do danej niepełnosprawności, jak mapy z napisami w brajlu)
- g. Umożliwienie nagrywania zajęć (dydaktycznych)
- h. Zapewnienie notatek w wersji dostępnej (przepisywanie notatek, usługi asystentów/ek dydaktycznych itp.)
- i. Udostępnianie stanowisk do samodzielnego tworzenia wersji dostępnych (wyposażonych w skaner, ksero, oprogramowanie OCR itp.)
- j. Korzystanie z zasobów dostępnych materiałów w ramach bibliotek cyfrowych
- k. Inne uprawnienia lub usługi

3. Zapewnienie dostępności procesu weryfikacji efektów uczenia się (dostępna forma, odpowiednia organizacja itp.)

- a. Zapewnienie dostępnej formy (forma ustna, pisemna, pisemna na komputerze, pisemna zdalna, ustna zdalna itp.)
- b. Zapewnienie obiektywności przy weryfikacji efektów uczenia się w formie alternatywnej (zachowanie anonimowości jak dla formy podstawowej, niezwiększanie poziomu stresu w stosunku do formy podstawowej itp.)
- c. Dostosowanie harmonogramu i zapewnienie jego elastyczności, (jeśli nie mieści się w organizacji roku, to wymaga uzgodnienia z odpowiednim dziekanem w przypadku studiów lub odpowiednią inną osobą w przypadku szkoły doktorskiej)
- d. Dobór miejsca
- e. Możliwość zdalnego udziału (patrz lit. a)
- f. Możliwość weryfikacji efektów uczenia się wspólnie z innymi osobami lub osobno, w biurze Sekcji itp.
- g. Zapewnienie dostępności materiałów (egzaminacyjnych itp.)
- h. Zapewnienie odpowiedniego czasu (wydłużenie czasu)
- i. Zapewnienie tłumaczy/ek języka migowego

- j. Zapewnienie asystentów/ek dydaktycznych i osobistych osób z niepełnosprawnościami
- k. Inne uprawnienia lub usługi

4. Zapewnienie wsparcia miękkiego

- a. Interwencja kryzysowa
- b. Konsultacje psychologiczne
- c. Psychoedukacja, w tym dotycząca efektywnego udziału w procesie dydaktycznym, pracy grupowej i życiu akademickim
- d. Coaching, w tym: wsparcie w odnajdowaniu się w społeczności akademickiej, w wyborze ścieżki zawodowej
- e. Mentoring
- f. Konsultacje indywidualne, warsztaty, szkolenia itp. dotyczące:
  - i. Funkcjonowania w środowisku akademickim dla osób rozpoczynających kształcenie (jak szkolenia adaptacyjne)
  - ii. Samoświadomości i poczucia własnej wartości
  - iii. Kompetencji społecznych jak asertywność, umiejętności interpersonalne, etykieta zachowania
- g. Obozy edukacyjne (naukowe), adaptacyjne, integracyjno-szkoleniowe – które mają nie tylko cele edukacyjne, ale także rozwojowe, w tym zwiększające poczucie przynależności do grupy
- h. Inne uprawnienia lub usługi

5. Zapewnienie dostępności procesu przyjmowania na studia, w tym rekrutacji

- a. Zapewnienie dostępności systemów elektronicznej rekrutacji
- b. Możliwość przekazania przez kandydatów/ki informacji o szczególnych potrzebach, prośby o informację o oferowanym wsparciu, prośby o kontakt itp. przez system elektronicznej rekrutacji
- c. Ograniczenie lub eliminacja konieczności osobistego stawienia się na uczelni
- d. Umożliwienie dostarczania dokumentów przede wszystkim w wersji elektronicznej
- e. Zapewnienie dostępności egzaminów wstępnych
- f. Upublicznienie informacji o czynnikach szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia na poszczególnych kierunkach (specjalnościach)
- g. Zapewnienie dostępności procesu kształcenia w indywidualnych przypadkach, by ograniczyć lub wyeliminować czynniki szkodliwe, uciążliwe i niebezpieczne dla zdrowia
- h. Przygotowanie informatora dla kandydatów/ek z niepełnosprawnościami
- i. Inne uprawnienia lub usługi

6. Zapewnienie dostępności nauki języków obcych

- a. Zapewnienie dostępności standardowych zajęć
- b. Zapewnienie dodatkowych, uzupełniających zajęć
- c. Zapewnienie specjalistycznych lektoratów z języka obcego dostosowanych do potrzeb i potencjału, z formą lub materiałami i formą dostosowanymi do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, na przykład wzroku, słuchu lub psychiczną, osób w spektrum autyzmu
- d. Zapewnianie (finansowanie) zajęć na zewnątrz Uczelni (na przykład we współpracy z innymi uczelniami, podmiotami trzecimi jak organizacje pozarządowe)
- e. Możliwość zaliczenia zewnętrznych, specjalistycznych zajęć dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, niezapewnianych przez Uczelnię
- f. Zapewnienie lektoratów z języka polskiego dla osób głuchych
- g. Zapewnienie lektoratów z języka migowego dla osób głuchych
- h. Zapewnienie wysoko wykwalifikowanej kadry: specjalistyczne szkolenia dla lektorów/ek
- i. Inne uprawnienia lub usługi

7. Zapewnienie dostępności zajęć wychowania fizycznego

- a. Zapewnienie dostępności standardowych zajęć
- b. Zapewnienie dodatkowych, uzupełniających zajęć
- c. Zapewnienie zajęć specjalistycznych dostosowanych do potrzeb i potencjału
- d. Zapewnienie (finansowanie) specjalistycznych zajęć na zewnątrz Uczelni (na przykład we współpracy z innymi uczelniami, podmiotami trzecimi jak organizacje pozarządowe)
- e. Zapewnienie specjalistycznego sprzętu treningowego (na przykład platformy szermierczej, wyczynowych wózków inwalidzkich) – w miarę możliwości Sekcji
- f. Możliwość zaliczenia zewnętrznych, specjalistycznych zajęć dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, niezapewnianych przez Uczelnię
- g. Zapewnienie wysoko kwalifikowanej kadry: szkolenia specjalistyczne
- h. Zapewnienie wsparcia w udziale w obozach sportowych
- i. Zapewnienie obozów sportowych dla osób z niepełnosprawnościami (ze szczególnymi potrzebami)
- j. Inne uprawnienia lub usługi

8. Zapewnienie dostępności prowadzenia badań naukowych

- a. Zapewnienie dostępności formy prowadzenia badań naukowych
- b. Ograniczanie czynników szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia
- c. Zapewnienie dostępności materiałów badawczych

- d. Zapewnienie dostępności sprzętu badawczego i oprogramowania badawczego
- e. Zapewnienie asystentów/ek naukowych
- f. Zapewnienie wsparcia dotyczącego udziału w konferencjach naukowych itp.
- g. Bieżące konsultacje dla kadry
- h. Inne uprawnienia lub usługi

9. Zapewnienie dostępu do technologii wspomagających (*assistive technologies*)

- a. Wypożyczalnia sprzętu oraz sprzętu z oprogramowaniem (jak wizualizer, lupa, skaner, lampa na stolik, krzesło obrotowe z podparciem, specjalistyczne oprogramowanie i aplikacje do komputera np. Blink Mouse, programy typu lupa, myszka i łamana klawiatura) – w miarę możliwości Sekcji
- b. Udostępnienie i zainstalowanie oprogramowania wspierającego
- c. Udostępnienie odpowiednio wyposażonych stanowisk / pracowni tyfłoinformatycznej itp. – w miarę możliwości Sekcji
- d. Udostępnienie odpowiednio wyposażonych stanowisk w bibliotekach, czytelniach
- e. Szkolenia dotyczące wykorzystania technologii wspierających
- f. Konsultacje w zakresie wyboru i dopasowania optymalnych rozwiązań technologicznych
- g. Bieżące konsultacje w zakresie korzystania z nowych technologii
- h. Inne uprawnienia lub usługi

10. Zapewnienie wsparcia dotyczącego transportu

- a. Ograniczanie potrzeb transportowych przez optymalizację siatki zajęć
- b. Zapewnienie transportu na uczelnię i z uczelni (w przypadku braku dostępnego transportu publicznego) (usługi transportowe)
- c. Możliwość wjazdu i zaparkowania (prywatnego) samochodu na terenie uczelni lub pod domem studenckim (należy pamiętać o osobach ze szczególnymi potrzebami, niebędących osobami z niepełnosprawnościami)

11. Zapewnienie usług asystenckich

- a. Usługi asystentów/ek dydaktycznych, w tym usługi skryb/ów
- b. Usługi asystentów/ek transportowych
- c. Usługi asystentów/ek naukowych (dla pracowników/c)
- d. Inne uprawnienia lub usługi

12. Zapewnienie wsparcia dotyczącego domów studenckich

- a. Uwzględnienie pierwszeństwa w przyznawaniu miejsc dla osób z niepełnosprawnościami [Uwzględnienie szczególnych potrzeb w kryteriach przyznawania miejsc]

- b. Uwzględnienie szczególnych potrzeb w procesie przydziału domu studenckiego i pokoju
- c. Możliwość zamieszkania w pokoju 1-osobowym (lub samodzielny w pokoju wieloosobowym)
- d. Możliwość zamieszkania z asystentem/ką osobistym/a osoby z niepełnosprawnością
- e. Wsparcie przy kwaterowaniu (pomoc w dotarciu do domu studenckiego, pomoc we wniesieniu bagażu, orientacja przestrzenna dla osób niewidomych)
- f. Zapewnienie dostępnych: domów studenckich i ich otoczenia, pokoi dla osób z różnymi niepełnosprawnościami, w tym dla osób z niepełnosprawnością ruchową, osób niewidomych i słabowidzących, osób głuchych i słabosłyszących
- g. Dostosowanie warunków mieszkaniowych do potrzeb

13. Zapewnienie szczególnych uprawnień i usług wsparcia dla osób głuchych i słabosłyszących

- a. Zapewnienie tłumaczy/ek języka migowego
- b. Zapewnienie lipspeakerów/ek (osób powtarzających informację w sposób łatwo zrozumiały przez osoby odczytujące mowę z ruchu warg)
- c. Zapewnienie zdalnych tłumaczeń na język migowy w dziekanatach i miejscach obsługi studentów/ek, doktorantów/ek, pracowników/c itp.
- d. Zapewnienie lektoratów języka migowego dla kadry i studentów/ek pełnosprawnych
- e. Wyposażanie sal, dziekanatów, domów studenckich, miejsc obsługi studentów/ek, pracowników/c itp. w sprzęt wspomagający słyszenie (jak pętle indukcyjne)
- f. Wyposażenie pokoi w domach studenckich w informacyjną sygnalizację świetlną (odpowiednik dzwonka)
- g. Inne uprawnienia lub usługi

14. Zapewnienie szczególnych uprawnień i usług wsparcia dla osób niewidomych i słabowidzących

- a. Zapewnienie systemu (rozwiązań) nawigacji dla osób niewidomych wewnątrz (budynków) uczelni
- b. Zapewnienie kursów orientacji przestrzennej dotyczących funkcjonowania na Uczelni i w życiu Uczelni
- c. Zapewnienie dostępności pokoi oraz przestrzeni wspólnych w domach studenckich (opisy w alfabecie brajla, możliwość bezwzrokowej obsługi urządzeń jak kuchenki, pralki itp.)
- d. Zapewnienie dostępności innych obiektów uczelni dla osób niewidomych i słabowidzących
- e. Inne uprawnienia lub usługi

15. Zapewnienie szczególnych usług wsparcia dla osób w spektrum autyzmu

16. Inne usługi

- a. Integracja studentów (osób) z niepełnosprawnościami (wewnątrz środowiska lub z osobami pełnosprawnymi)
- b. Zapewnienie sprzętu ratunkowego
- c. Obozy edukacyjne (naukowe)